

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ
Fidesz-Magyar Polgári Szövetség

Országgyűlés Hivatala

Irományszám: T/12477

Érkezett: 2016 OKT 12.

Törvényjavaslat

Kövér László úr,
az Országgyűlés Elnöke részére

Helyben

Tisztelt Elnök Úr!

Magyarország Alaptörvénye 6. cikk (1) bekezdése alapján „**egyes gyermekvédelmi és egészségügyi tárgyú törvényeknek a gyermekek biztonságának és védelmének fokozása érdekében történő módosításáról**” címmel a mellékelt törvényjavaslatot kívánjuk benyújtani.

Budapest, 2016. október 12.

Tisztelettel,

Dr. Selmeczi Gabriella
Fidesz – Magyar Polgári Szövetség

Horváth László
Fidesz – Magyar Polgári Szövetség

2016. évi ... törvény

egyes gyermekvédelmi és egészségügyi tárgyú törvényeknek a gyermekek biztonságának és védelmének fokozása érdekében történő módosításáról

1. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény módosítása

1. §

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 17. §-a a következő (3a) bekezdéssel egészül ki:

„(3a) A jelzőrendszeri tagok a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében a gyermekvédelmi jelzőrendszer működésének és működtetésének szakmai módszereit alkalmazva járnak el, amelyeket a miniszter az általa irányított minisztérium honlapján közzétesz.”

2. §

A Gyvt. XX. Fejezete a következő 123. §-sal és azt megelőzően a következő alcím címmel egészül ki:

„Eljárás a testvérek ügyében

123. § A gyámhatósági eljárás során az együtt nevelkedő testvérek ügyét együtt, egy ügyiratban kell kezelni. A gyámhatóság a gyermek külön nevelkedő kiskorú testvéreinek gyámhatóság előtt lefolytatott vagy folyamatban lévő ügyéről összefoglaló hivatalos feljegyzést készít, amelyhez indokolt esetben csatolja a külön élő kiskorú testvérről vonatkozó gyámhatósági döntések másolatát. A gyámhatóság az összefoglaló hivatalos feljegyzést belföldi jogsegély alkalmazásával készíti el, ha a gyermek külön nevelkedő testvére ügyében másik gyámhatóság járt el vagy másik gyámhatóság előtt van folyamatban az eljárás.”

3. §

A Gyvt. XX. Fejezete a következő 124. §-sal és azt megelőzően a következő alcím címmel egészül ki:

„Elővezetés

124. § A gyámhatóság a nem mellőzhető meghallgatás, tárgyalás megtartása érdekében az elővezetés ügyészi jóváhagyás nélkül történő foganatosításáról dönthet a gyermek veszélyeztetettsége esetén, vagy ha a gondnokság alá helyezendő, vagy a cselekvőképességet érintő gondnokság alá helyezett személy érdekében azonnali intézkedés szükséges.”

4. §

A Gyvt. 130/A. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Egyéb jelzés hiányában is súlyos veszélyeztető oknak minősül, ha a gyermeket gondozó szülő, más törvényes képviselő megtagadja az együttműködést az egészségügyi alapellátást nyújtó szolgáltatóval – háziorvossal, házi gyermekorvossal, védőnővel –, illetve a gyermek gondozása tekintetében a bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatóval, intézménnyel és a köznevelési intézménnyel.”

5. §

A Gyvt. a következő 180. §-sal egészül ki:

„180. § Az egyes gyermekvédelmi és egészségügyi tárgyú törvényeknek a gyermekek biztonságának és védelmének fokozása érdekében történő módosításáról szóló 2016. évi ... törvénnyel megállapított 17. § (3a) bekezdést, 123. és 124. §-t, valamint 130/A. § (3) bekezdést a 2017. január 1-jén folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.”

2. Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény módosítása

6. §

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 21. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) Korlátozottan cselekvőképes vagy cselekvőképtelen kiskorú esetén a háziorvosi, házi gyermekorvosi és a védőnői egészségügyi szolgáltatás nem utasítható vissza.”

7. §

Az Eütv. 42. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Az egészségügyi alapellátás és szakellátás területén működő egészségügyi szolgáltatók feladataik ellátása során kiemelt figyelmet fordítanak a gyermekek egészségét veszélyeztető tényezők megelőzésére, felismerésére és megszüntetésére, amelynek során a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 11. § (1a) bekezdésében és 17. § (2)–(3a) bekezdésében foglaltak alkalmazásával járnak el.”

8. §

Az Eütv. 81. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrővizsgálatok igazolásáról szóló miniszteri rendelet szerinti, 0-18 év közötti szűrővizsgálatok kötelezőek. A szűrővizsgálatra kötelezett kiskorú személy részvételéről a szűrővizsgálaton a törvényes képviselő köteles gondoskodni. Ha e kötelezettségének a törvényes képviselő nem tesz eleget, az egészségügyi államigazgatási szerv a szűrővizsgálatot határozattal elrendeli. A szűrővizsgálatot elrendelő határozat – közegészségügyi vagy járványügyi okból – fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatóvá nyilvánítható. Az egészségügyi államigazgatási szerv a határozatot megküldi a család- és gyermekjóléti központnak, valamint a gyámhatóságnak.”

3. Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény módosítása

9. §

(1) Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény (a továbbiakban: Alapell. tv.) 8. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) A korlátozottan cselekvőképes vagy cselekvőképtelen kiskorú törvényes képviselője a gyermek egészséges fejlődése érdekében köteles a háziorvossal, házi gyermekorvossal együttműködni, és a háziorvos, házi gyermekorvos által meghatározott időpontokban végzett szűrővizsgálatok, státuszvizsgálatok és kontrollvizsgálatok elvégzéséhez a korlátozottan cselekvőképes vagy cselekvőképtelen kiskorú jelenlétét biztosítani. Ha a törvényes képviselő e kötelezettségének nem tesz eleget, a háziorvos, házi gyermekorvos kezdeményezésére az egészségügyi államigazgatási szerv a vizsgálatot határozattal elrendeli. Az egészségügyi államigazgatási szerv a határozatot megküldi a család- és gyermekjóléti központnak, valamint a gyámhatóságnak.”

(2) Az Alapell. tv. 8. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A háziorvos, házi gyermekorvos a gyermekvédelmi jelzőrendszer részeként jelzi a gyermek veszélyeztetettségét a család- és gyermekjóléti szolgálatnak, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (a továbbiakban: Gyvt.) meghatározott esetekben hatósági eljárást kezdeményez. Ennek során a háziorvos, házi gyermekorvos a Gyvt. 11. § (1a) bekezdésében és 17. § (2)–(3a) bekezdésében foglaltak alkalmazásával jár el.”

10. §

(1) Az Alapell. tv. 13. § (3) bekezdés *i*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A védőnői ellátás feladata:)

„*i*) a gyermekvédelmi jelzőrendszer részeként a gyermek veszélyeztettségének jelzése a háziorvosnak, házi gyermekorvosnak, a család- és gyermekjóléti szolgálatnak, valamint a Gyvt.-ben meghatározott esetekben hatósági eljárás kezdeményezése, amelynek során a Gyvt. 11. § (1a) bekezdésében és 17. § (2)–(3a) bekezdésében foglaltak alkalmazásával kell eljárni,”

(2) Az Alapell. tv. 13. §-a a következő (5a) bekezdéssel egészül ki:

„(5a) Ha a korlátozottan cselekvőképes vagy cselekvőképtelen kiskorú törvényes képviselője nem gondoskodik a kiskorúnak a kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrővizsgálatok igazolásáról szóló jogszabály szerint a védőnő feladatkörébe tartozó szűrővizsgálaton való megjelenéséről, valamint a védőnő feladatkörébe tartozó szolgáltatások igénybevételéről, a védőnő kezdeményezésére az egészségügyi államigazgatási szerv határozattal intézkedik. Az egészségügyi államigazgatási szerv a határozatot megküldi a család- és gyermekjóléti központnak, valamint a gyámhatóságnak.”

11. §

Az Alapell. tv. 13. § (3) bekezdés *h)* pontjában és 15. § (2) bekezdés *i)* pontjában a „gyermekjóléti szolgálattal” szövegrész helyébe a „család- és gyermekjóléti szolgálattal, a család- és gyermekjóléti központtal” szöveg lép.

4. Záró rendelkezések**12. §**

Ez a törvény 2017. január 1-jén lép hatályba.

Indokolás

Általános indokolás

A Javaslat a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény, továbbá az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény összehangolt módosításával a gyermekek Alaptörvényben garantált védelemhez való jogát kívánja érvényesíteni, megerősítve a gyámhatóság és a gyermekvédelmi jelzőrendszer feladatát, felelősségét, a gyermekvédelmi jelzőrendszer működését.

Részletes indokolás

Az 1. §-hoz

A Javaslat kimondja, hogy a gyermekvédelmi jelzőrendszer működésének és működtetésének szakmai módszereit a miniszter közzéteszi a minisztérium honlapján, a gyakorlati alkalmazásuk érdekében. A Javaslat ezzel elősegíti a veszélyeztetett gyermek érdekében történő egységes fellépést.

A 2. §-hoz

A gyámhatósági eljárásban az együtt nevelkedő testvérek ügyeinek együttes kezelése szükséges, amely különösen fontos a gyermek veszélyeztetettségének feltárásához, az érdekében álló gyámhatósági döntés megalapozásához, a tényállás teljeskörű tisztázásához. A gyermek külön nevelkedő kiskorú testvérének gyámhatósági ügyéről is pontos ismeretekkel kell rendelkezni a körültekintő döntés meghozatala érdekében.

A 3. §-hoz

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 48. § (3) bekezdésével összhangban a Javaslat felhatalmazza a gyámhatóságot a nem mellőzhető meghallgatás, tárgyalás megtartása érdekében az elővezetés ügyészi jóváhagyás nélkül történő foganatosítására, ha azonnali intézkedés szükséges a veszélyeztetett gyermek vagy a gondnokság alá helyezendő, illetve a cselekvőképességet érintő gondnokság alá helyezett személy érdekében.

A 4. §-hoz

A gyámhatósági gyakorlatban több alkalommal előfordul, hogy az eljárás kezdetén nem bizonyítható a gyermek életét, testi épségét, szellemi fejlődését sértő súlyos veszélyeztetés, mivel a kiskorút gondozó szülők elzárkózása és együttműködésük teljes hiánya miatt nincs semmiféle, az intézkedés alapjául szolgáló bizonyítékként használható adat a kiskorú ellátásáról, vagy annak súlyos hiányosságairól.

Indokolt ezért annak törvényi szintű szabályozása, hogy ha a szülő a védőnőt vagy a háziorvost, házi gyermekorvost a gyermek elhelyezéséül szolgáló háztartásba nem engedi be és a velük való együttműködéstől ilyen mértékben elzárkózik, ezen körülmény egyéb, veszélyeztetésre utaló bizonyíték nélkül is alapot szolgálhasson arra, hogy a járási hivatal, mint gyámhatóság a

hatósági kényszer alkalmazásával szerezhessen információt a gyermek ellátásáról. Ugyanígy, minden egyéb jelzés nélkül súlyos veszélyeztető oknak minősül a Javaslát értelmében, ha a szülő a bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatóval, intézménnyel vagy a köznevelési intézménnyel tagadja meg az együttműködést a gyermek gondozása tekintetében.

Az 5. §-hoz

A Javaslát rendelkezik a módosítások folyamatban lévő ügyekben való alkalmazhatóságáról.

A 6. §-hoz

A módosítás lehetővé teszi, hogy a kiskorúak esetében az ellátás visszautasításának tilalma kiterjedjen a háziorvossal/házi gyermekorvossal és védőnővel történő együttműködésre is. A módosítás indoka, hogy az egészségügyről szóló törvény ellátás visszautasítására vonatkozó rendelkezéseit összhangba kell hozni a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI., az alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény szülői/gondozói együttműködési kötelezettségre vonatkozó rendelkezéseivel.

A 7. §-hoz

Egyértelművé kell tenni, hogy a gyermek veszélyeztetettségére vonatkozó jelzésre vonatkozóan a Gyvt. szabályai az irányadók. Az egészségügyi ágazatban dolgozókra jelenleg is vonatkozik a jelzési kötelezettség, amelynek nem minden esetben, vagy formailag nem megfelelő módon tesznek eleget. A rendelkezés elősegíti azt, hogy a jelzési kötelezettségnek meg tudjanak felelni.

A 8. §-hoz

Jelenleg csak az újszülöttek és a tanköteles korú gyermekek szűrése kötelező, azonban a gyermekek fejlődésének nyomon követése érdekében indokolt a gyakoribb szűrés, mely személyes megjelenést tesz kötelezővé, így a gyermek esetleges veszélyeztetettsége is nagyobb eséllyel kiszűrhető/észlelhető. A Javaslát értelmében megszűnne az a két lépcsős eljárás, mely szerint a gyermekkori szűrővizsgálatot elmulasztó törvényes képviselő számára előbb írásbeli felszólítás kerül kiadásra.

A 9. §-hoz

A módosítással megvalósul a háziorvossal/házi gyermekorvossal történő együttműködés kötelezettsége, valamint a gyermek státuszának folyamatos személyes kontrollja.

A 10. §-hoz

Egyértelművé kell tenni, hogy a jelzésre vonatkozóan a Gyvt. szabályai az irányadók, az egészségügyi ágazatban dolgozókra jelenleg is vonatkozik a jelzési kötelezettség, amelynek nem minden esetben, vagy formailag nem megfelelő módon tesznek eleget. A rendelkezés elősegíti azt, hogy az egészségügyi alapellátásban dolgozók a jelzési kötelezettségnek meg tudjanak felelni.

A kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrővizsgálatok igazolásáról szóló 51/1997. (XII. 18.) NM rendelet értelmében egyes gyermekkori szűrővizsgálatokat a területi védőnő jogosult elvégezni. A javasolt kiegészítés biztosítja, hogy a szűrővizsgálat törvényes képviselő részéről történő elmulasztása, illetve a védőnő feladatkörébe tartozó szolgáltatások elutasítása esetén a védőnő kötelezően kezdeményezze a népegészségügyi feladatkörében eljáró járási (fővárosi kerületi) hivatalnál a szűrővizsgálat és a védőnő által nyújtott szolgáltatások kötelező igénybevétele elrendelésére irányuló hivatali eljárást.

A 11. §-hoz

2016. január 1-jétől szervezetileg összeolvadt a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás, amelynek következtében az elnevezésük is megváltozott. Ezt szükséges átvezetni az egészségügyi alapellátási törvényen is.

A 12. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezést tartalmaz.